

POZITÍV PEDAGÓGIA CAMPUS ÓRAVÁZSLATOK

Korosztály: középiskolás

Megbocsátás

🕒 40 + 45 PERC

ppnp

 Jobb Velel a Világ
Boldogságóra
PROGRAM

AZ ÓRA FELÉPÍTÉSE

ANEKDOTA GYŰJTEMÉNY

🕒 37'

Módszerek és munkaformák:

Ráhangelés
Elegendő tér a teremben a körben
álláshoz, pármunka
Közös megbeszélés, fogalommagyarázat;
véletlenszerű csoportalakítás

Eszközök:

1. sz. melléklet

Álljunk körbe! Válassz magadnak egy párt csak a tekintetteddel! Foglaljatok helyet bárhol a teremben!

Olvassátok el Salamon Béla és Csontos történetét! Majd beszéljétek meg párban a tanulságait, a humor csattanóját is!

Mit jelent az anekdota? Hol találkoztatok már ezzel? Mi a különbség az anekdota és a mese között? Milyen szabályoknak kell megfelelnie az anekdota írásnak?

Ki milyen családi anekdotát ismer? Osszátok meg egymással 4 fős csoportokban!

GYŰJTS ANEKDOTÁKAT A MEGBOCSÁTÁSRÓL!

🕒 1'

Módszerek és munkaformák:

Egyéni feladat
Közös megbeszélés pl. egy következő alkalommal

Gyűjts ANEKDOTÁKAT a megbocsátásról!

A szépirodalmi szövegeken kívül keress történelmi, művészettörténeti, színháztörténeti, zenetörténeti, matematikatörténeti stb., és a tudományos életből vett példákat is!

Mutasd meg társaidnak és kérd ki véleményüket a tanulságokkal kapcsolatban!

Megjegyzés:

Az önálló feladathoz könyvtárismereti verseny is köthető, pl. csoportos, időre történő feladatvégzés az iskola könyvtárában fellelhető könyvekhez kapcsolódóan.

ÍRJ SAJÁT ANEKDOTÁT A MEGBOCSÁTÁSHOZ KAPCSOLÓDÓAN

🕒 2'

Módszerek és munkaformák:

Egyéni feladat

Írj saját anekdotát a megbocsátáshoz kapcsolódóan egy általad választott tantárgyhoz kapcsolva! Annyi anekdotát írsz, amennyit csak szeretnél, annyi tantárgyhoz kapcsolva, amennyihez csak kedved tartja. Ha készen vagy vele, rakd bele az „anekdota-dobozba”. Hetente egyszer véletlenszerűen kihúzzunk egyet és felolvassuk a nap elején.

Megjegyzés:

Az Anekdota-dobozt technika órán közösen is megalkothatják a diákok

MIT JELENT A MEGBOCSÁTÁS?

🕒 30'

Módszerek és munkaformák:

Kooperatív feladat időfelelőssel, jegyzetelővel stb. szerepekkel 4-6 fős csoportokban

Eszközök:

Magyar etimológiai szótár, az Értelmező Szótár, szleng szótár, álomfejtő lexikonok, szimbólumtárak stb.

Mi a megbocsátás szó etimológiája? Hányféle szinonimája van? Nézz utána a különböző szótárakban!

Erre van 15-20 perccel! Utána közösen megbeszéljük, ki mennyi információt gyűjtött össze!

Megjegyzés:

További egyéni feladatként adhatjuk, hogy készítsenek keresztrejtvényt vagy bármilyen más rejtvényt ehhez kapcsolódóan.

ZÁRÁS

🕒 15'

Módszerek és munkaformák:

Frontális előadás; közös megbeszélés

Eszközök:

2. sz. melléklet

Zárásképpen dőljetek hátra, lazítsatok és hallgassatok meg egy mesét! (Ésszerűtlen valós(s)ág, Az irigy törpe és a Bölcsesség Köve, A gonosz koszinusz, vagy a pedagógus saját gyűjtése alapján bármi lehet.)

Mi a tanulság számotokra?

Megjegyzés:

Következő alkalommal a diákok választása alapján egy-egy szöveget elő is adhatnak dramatikus feldolgozással, vlogként, filmkészítéssel.

1. sz. melléklet:

Salamon Béla karcolat- és élcíró, színházigazgató nehezen viselte, ha haragban volt valakivel. A mindenki által szeretett komikus mégis folyton haragszomrádot játszott ugyancsak népszerű kollégájával, Radó Sándorral. Bár éppen – mint annyiszor – haragban voltak, amikor Salamon Béla bácsi megbetegedett, Radó meglátogatta a szanatóriumban. – Na, milyen kolléga vagyok? – állt meg az ágynál hatalmas vigyorral Radó. – Harag ide, harag oda, csak eljöttem a betegágyadhoz. Salamon hálásan nézett föl. –Nagyon köszönöm neked, Sándorkám. Alig várom, hogy viszonzzam a látogatásodat!

*

Csortosról... Kevés barátja volt. Látványosan szakított mindenkivel. Sokak szerint embergyűlölő volt, ami sanyarú gyermekkorával magyarázható. Petschauer Attila, a magyar kardvívó bajnok mégis a közelébe férközött. Együtt csavargott Csorossal a pesti éjszakában, színház után néha hajnalig rótták a néptelen utcákat. Sokat ugyan nem beszéltek, mert Csortos köztudomásúan szűkszávú ember volt. Végül egy apróságon összevesztek. Csortos ugyanis azt tapasztalta, hogy a kardvívót többen vették észre az utcán, mint őt, az ünnepest színészt. „Örök harag” - üvöltötte Csortos, és a barátság megszakadt. Hetekig, hónapokig nem találkoztak. Egyik éjjel aztán megcsörrent a kardvívó telefonja. Síró, nyöszörgő hang hívta segítségül. Csortos - állítólag - haldoklott. Petschauer Attila azonnal a színész lakására rohant, orvost hívatott, elszaladt a gyógyszerárba, majd addig maradt a beteg ágya mellett, amíg a beteget el nem nyomta az álom. Másnap déltájban a kardvívó betért a New York kávéházba. Csortos a megszórt helyén gőgösen kanalazta a kávéját. Petschauer meg akarta kérdezni a haverjától, hogy: „Hogy van, mester?”, de a színész egy pillantást sem vetett rá, a megmentőjére. Végül elhárító mozdulatot tett, és csak úgy, foghegyről odavetette: „Csak semmi barátság, a harag megy tovább!”

2. sz. melléklet:

Ésszerűtlen valós(s)ág

biztatásul barátomnak: π -nek

Senki sem akarta, hogy megszülessek, legkevesbé én. Anyám szegény volt, apámat nem ismertem, testvéreim nem voltak. Egy lepusztult intervallumba költöztünk be titokban, a bonyolult és hiányos nyilvántartás miatt anyámnak akkoriban nem volt hivatalos lakása. Még a saját nevét sem tudta, a hozzá hasonlók nem tudták megfizetni a számítás borsos árát. Márpedig név nélkül egy senki volt, és hiába volt éppen annyi lakás, mint polgár, megnevezetlenül földönfutó maradt.

Hogy megértsd, a messzi múlttal kell kezdenem.

A történelem kezdetén őseink nem voltak túl sokan. Békésen éltek, a műveletek alig zavarták napjaikat. Talán az osztással és az oszthatósággal kezdődött. A hat volt az első, aki kijelentette, hogy különb a többiekénél, ha felírjuk az osztóit, majd összeadjuk, megkapjuk őt magát. Ő ettől tökéletes, állította, vezetőnek kiáltotta ki magát és dühétől hangos volt a vidék, amikor a huszonnyolc odavetette, hogy ezt a trükköt ő is tudja. A kevély egészek hatalomért folyó harca végigkísérte történelmünket, de a nyomorból nézve ez többnyire lényegtelen volt, ugyanolyan száműzöttként éltem a hatosok uralma, vagy a legnagyobb ismert prím diktatúrája alatt is. Pedig a történelembökönyvek szerint a minduntalan felbukkanó, addig nem ismert számhalmazok elfogadása eleinte gond nélkül ment. A negatívok megjelenésekor rövid fejetlenség után maga a nép talált megoldást a lakások ügyére. Igaz is, kedves barátom, te nem tanulhattad, amit a közoktatásban legelőször a fejünkbe vernek, elmesélem hát a nagy költözést. Minden pozitív egésznek volt lakása, pontosan egy, összesen tehát végtelen. Amikor a negatívok megjelentek, ők is végtelen sokan, hamar megtalálták a megoldást. Csupán annyi feladata volt mindenkinek, hogy kiszámolja a kétszeresénél eggyel kisebb számot, és annak a lakásába költözzön át. Így aztán minden negatív szám beköltözhetett a szabadon maradt lakások egyikébe, pontosan a saját értéke mínusz kétszeresének régebbi otthonába. A megszámlálhatóan végtelen lakhely elég volt az új polgárok befogadása után is. Jöttek aztán a törtek, mindenféle közönséges, és tizedes, a népesség kezdett átláthatatlanná válni. Nyilvántartás hiányában nem tudták az addig jól működő támogatásokat kiterjeszteni rájuk is. Elméletek születtek az elhelyezésükre, támogatásukra, minden kormány fontos feladatául tűzte ki a körülményeik javítását, de igazán nem volt sürgős senkinek, csak lassan, komótosan dolgozták ki az úgynevezett racionalizációs tervet. Talán most már kimondhatom: az alapos, és több lépcsőben elvégzett munka sok vezetőnknek igencsak jól jövedelmezett. Ennek a késlekedésnek volt az áldozata anyám is, aki később a 353/150 számként került be a rendszerbe. De amíg állami pénzen ezt ki nem számolták, csak 2,35-ként élt pontatlanul és hontalanul, mint annyi mindenki a környéken, és a családban. Máig előttem van büszke tartása, ahogy átveszi a racionalizációs kártyát, amellyel belépett a nyilvántartottak táborába. Az így legalizált törteknek is jutott a végtelen lakásból, igaz ez már egy kicsit bonyolultabb eljárás volt, de megoldották ezt is, és éppen kényelmesen hátradőlni készült az egész birodalom, amikor kiderült, hogy vagyunk mi is, a fajtám, az eddig láthatatlan sokaság. A nevem körül nekem is problémák voltak, anyámmal együtt ugyan besoroltak engem is, de a 17/12-t a jelként kapott számot nem éreztem teljesen magaménak. Anyám mesélte, hogy születésem előtt álmodt látott, hogy kivételes gyermeke lesz, nagyon nehezen jegyezte meg, de ébredés után sokszor elismételte: ez a gyermek az, aki négyzetre emelve kettő. Sokáig próbált úgy nevelni, mint a többi környékbeli kölyköt, de én hamar rájöttem, hogy különleges vagyok. Te ezt megérted, kedves barátom, másnak lenni egyszerre áldás és átok, nem tudhatod, hogy különb, vagy kevesebb vagy a többinél, vagy egyszerűen csak más. Sejtésem beigazolódt, az igazi 17/12 jelentkezett, felvette a neki járó jutásokat, és én kereshettem újból azt a két számot, amellyel én is racionalizálható leszek. Talán szerencse, talán nem, hogy éppen az én példámat találta meg egy Hippassus nevű, és jutott arra az eredményre, hogy hiába minden, nem vagyok racionalizálható. Nem racionális. Ésszerűtlen, ez lett a stigma, melyet viselni rám méretett. Mikor Hippassus meggyilkolására fény derült, elhatároztam, hogy jogaimért, és a hozzám hasonlóak jogaiért harcolni fogok. Gyökértelen kicsikém- mondta sokszor anyám, s talán ezért,

dacból vettem fel a gyökkettő nevet. Testvéreimmel utcára vonultunk, a parlament előtt egy síknegyedét el is foglaltunk, követeltük ügyünk vizsgálatát. Hippassus nevét lobogtatva próbáltam meggyőzni a világot, hogy igenis létezőnk, és ugyanolyan valóságosak vagyunk, mint ők, a nagy urak, az egészek, csak éppen az eddigi szokások nem alkalmazhatóak ránk. A hatalom azonban nem viselte el az igazságot, börtönbe kerültem, a halmazom elemei elkeseredtek, minden reményüket elvesztették. Ebben az időben a szélsőséges vélemények is felerősödtek, kiderült ugyanis, hogy mi, az ésszerűtlenek, vagy ahogy már mindenki emlegetett: az irracionálisak, túl sokan vagyunk. A megszámlálhatóan végtelen lakás semmiképpen nem lesz elég, és megfelelő eljárást sem talált senki a megoldásra. A continuum.hu szélsőséges honlapon egyenesen a fejlődés és a normális élet akadályaként emlegettek minket, gazdaságilag és szociálisan haszontalannak neveztek, elsőszámú népellenességként száműzésünket követelték.

Egy Euklidész nevű volt, akinek szabadságomat köszönhetem. A lehetetlenre vezetett vissza az ügyemet (reductio ad absurdum), a hatalmasságok nyeltek nagyokat, de kénytelenek voltak meghajolni a tiszta logika előtt. Bebizonyosodott tehát, hogy mi, akiket nem lehet meghatározni a megszokott módon két egész hányadosaként, mi is vagyunk, sőt többen vagyunk, mi több, szükségesek vagyunk. Jómagam az egységnyi oldalú négyzet átlójaként kaptam jól fizető munkát, s hamar bebizonyítottam, hogy mindenkinél alkalmasabb vagyok e posztra (Elődöm, a 1,41421355 sokáig tökéletesnek tűnt, de a tudomány fejlődésével nagyobb pontosságra volt szükség.) Lassan a lakáskérdésre is megoldást fogunk találni, ha sikerült végtelen számú lakást építeni elődeinknek, a kontinuum számosság nem okozhat gondot.

Mindezt bátorításként írtam neked, kedves barátom. Csak futólag találkoztunk (és nem is fogunk többet, hiszen szerencsére már nem akarják a kört négyszögesíteni), de mindig is éreztem, hogy te rendelkezél valami túlvilági, mondhatni transzcendens kisugárással; hogy ugyanolyan kirekesztett vagy mint én és társaim voltunk, sőt a te dolgod még nehezebb, hiszen létezésedről senki sem tud biztosat. Hívtak már 256/81-nek, 377/120-nak, de igazi lényedet talán sosem ismerjük meg pontosan. Hiszem, hogy eljön az idő, amikor téged sem akarnak belegyömöszölni egy olyan halmazba, amelybe nem vagy való, és elfoglalod méltó helyed a világban! Ludolph legyen veled, kedves barátom!

Üdvözléssel:

ff12

irracionális szám, valós számok halmaza

Jegyzetek:

Racionális számok: azok a számok, amelyek felírhatóak két egész szám hányadosaként
Irracionális számok: amelyek nem.

Valós számok: a racionális és irracionális számok együtt.

Megszámlálhatóan végtelen: olyan halmaz számossága, amelynek elemei kölcsönösen egyértelműen hozzárendelhetők a természetes számokhoz (1, 2, 3...)

Kontínuum számosság: nem megszámlálhatóan végtelen – a halmaz elemei a valós számokhoz rendelhetőek kölcsönösen egyértelműen (ez több mint az előző végtelen)

Hippassus: Pithagorasz tanítványa volt, azt állította, hogy az egységnyi oldalú négyzet átlója ($\sqrt{2}$) nem írható fel két egész szám hányadosaként. Nézetei eretnokségnek számítottak, ezért a legenda szerint a pitagoreusok a tengerbe vetették, az irracionális számok létezését titokban tartották.

Euklidész indirekt bizonyítási módszerrel bebizonyította, hogy semmiképpen nem létezik két olyan egész szám, amelyek hányadosaként a $\sqrt{2}$ felírható lenne.

π : az egység sugarú kör félkerületének hossza. (kb 3,14)

Transzcendens szám: Olyan valós szám, amely nem megoldása egyetlen egész együtthatós egyváltozós polinomnak sem. (pl. a π)

Ludolph van Ceulen: holland matematikus, a π 35 jegyig való kiszámolása fűződik a nevéhez, azóta a π -t Ludolph-féle számnak is hívják.

Forrás: <http://kulter.hu/2016/02/solti-gyongyi-kisprozaja/>

*

Richard Willmott: Az irigy törpe és a Bölcsesség Köve (Mese)

Forrás:

<http://www.cs.bme.hu/~zoli/bszfc/matek/torpe.html>

*

A gonosz koszinusz

Forrás:

<http://members.iif.hu/visontay/ponticulus/rovatok/humor/matek-mesek-gonosz-koszinus.html>

KAPCSOLÓDJ A POZITÍV PEDAGÓGUSOK KÖZÖSSÉGÉHEZ!

Az óravázlat a Boldogságóra program keretében készült. Az óravázlatot Dr. Szarka Emese, a Boldogságóra program szakmai koordinátora készítette.

ISMERJ MEG MINKET:

A Boldogságóra program:
www.boldogsagora.hu

**Pozitív Pedagógia
és Nevelés Program:**
www.pozitivpedagogia.hu

**Boldog Óvoda
és Iskola**

Boldog Óvoda és Iskola pályázat:
www.boldogiskola.hu

Pozitív Pedagógia Campus:
www.pozitivpedagogiacampus.hu

Jobb Veled a Világ
Alapítvány

Fontos! A program minden írott és szóbeli anyaga jogvédett! Az ebben a dokumentumban található anyagnak a felhasználása a foglalkozásokon kívüli más nyilvános eseményeken vagy továbbadása harmadik félnek kizárólag a Jobb Veled a Világ Alapítvány előzetes engedélyével lehetséges! 2020

www.pozitivpedagogiacampus.hu
campus@pozitivpedagogia.hu

